

Το κτήνος και ο άγγελος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αργολίδος

image not found or type unknown

Τοῦ Μητροπολίτη Αργολίδος κ. Νεκταρίου

Ἡ ἐπέλαση τοῦ COVID-19, πέρα ἀπό τήν ἀναστάτωση, τίς συμφορές καί τίς τραγωδίες πού δημιούργησε, ἔφερε στήν ἐπιφάνεια καί κάτι θετικό, ὅπως πολύ σωστά ἐπισημαίνει ὁ καθηγητής Χρήστος Γιανναράς σέ ἄθρο του τήν Κυριακή τῆς 12ης Ἀπριλίου.

«Μέσα σέ αὐτόν τόν ἐφιάλτη ἢ περίπτωση τῆς Ἑλλάδας ἔμοιασε ἐκπληξη. Μιά καταφανέστατα παρακμιακή κοινωνία, μέ θεσμούς καί λειτουργίες ὀλοκληρωτικῆς ὑποταγῆς στή συμφεροντολαγνεία καί κομματική ἀντιμαχία, μέ πολιτικό προσωπικό εὐτελέστατων ἐπιδιώξεων, ἐγωλαγνείας, κλεπτομανίας, διαπλοκῆς – αὐτή ἡ Ἑλλάδα ἐξέπληξε.

Βγῆκε στήν ἐπιφάνεια καί ἀνέλαβε ἡγετικές εὐθύνες μιά ἄλλη, διαφορετική, ἀπρόσμενη ἀνθρώπινη ποιότητα. Μιά χούφτα ἄνθρωποι, σέ θέσεις κλειδιά, μέ κοινό γνῶρισμα τήν πρωτόγνωρη στήν ἐντόπια κοινωνία σοβαρότητα. Καταρτισμένοι, ἔμπειροι, εὐφυεῖς, διαπρεπεῖς ὁ καθένας στήν ἐπιστήμη του καί στή δουλειά του – τίμοι Ἕλληνες » .

Εἶναι ἕνα φωτάκι ἐλπίδας στή μαυρίλα τῶν ἡμερῶν. Τήν ἴδια ἡμέρα ὅμως συνέβησαν καί κάποια γεγονότα πού μέ προβλημάτισαν ἔντονα καί μέ ἀνησύχησαν. Μαζί μέ αὐτή τήν ποιότητα ἀναδύθηκε καί κάτι ἀκόμα πού προκαλεῖ ἀποτροπιασμό: Ὁ χαφιεδισμός, ἡ ρουφιανιά, τό κτήνος πού κρύβουμε μέσα μας.

Σέ τελευταία ἀνάλυση ἀναδύεται μιά νοοτροπία φασιστική. Γιά νά θυμηθῶ τόν Πασκάλ, «ὁ ἄνθρωπος οὔτε ἄγγελος εἶναι οὔτε κτήνος καί ἡ δυστυχία του εἶναι πῶς ἐκεῖνος πού θά ἔπρεπε νά ἐνεργεῖ σάν ἄγγελος, ἐνεργεῖ σάν κτήνος» .

Δυστυχῶς σέ περιόδους κρίσεων (καί ὄχι μόνο) κάποιοι βγάζουν ὅ,τι καλύτερο ἔχουν, αὐτοθυσία, ἀγάπη, καλοσύνη, νοιάξιμο γιά τόν ἄλλον.

Ἀλλά κάποιοι ἄλλοι βγάζουν ὅ,τι χειρότερο ἔχουν. Καί φοβᾶμαι ὅ,τι αὐτοί εἶναι οἱ περισσότεροι. Μιά ἀσύληπτη κακότητα, μῖσος, φθόνος, ἐκδικητικότητα,

κακεντρέχεια. Βγάζουν όλο τον πραγματικό σκοτεινό έαυτό τους. Δυστυχώς όσο και να κρυβόμαστε και να υποκρινόμαστε, σε περιόδους κρίσεων - κυρίως, πέφτουν οι μάσκες και έμφανίζεται αυτό που είμαστε.

Μέ την άναγγελία των περιορισμών από την πολιτεία, ξαναπήκε στο λεξιλόγιο μας ή λέξη «καταγγελία» και ειδικά σε ό,τι άφορᾶ τον εκκλησιαστικό χώρο. (Βεβαίως ή πραγματικότητα αυτή θά πρέπει να μάς προβληματίσει, όλους τους πιστούς, κληρικούς και λαϊκούς. Γιατί τόσο μένος έναντίον της Έκκλησίας και ειδικά των κληρικῶν; Πόσο εϋθυνόμαστε έμεϊς γι' αυτή την κατάσταση και τί μπορούμε να κάνουμε, αλλά αυτό είναι άλλο θέμα, τό όποιο θέλει πολλή και νηφάλια συζήτηση).

Θά άναφερθῶ σε τέσσερα μόνο περιστατικά από τά πολλά που έγιναν στον τόπο μας αυτές τίς μέρες.

Σέ κάποιο χωριό, γινόταν μιά κηδεία. Οι άνθρωποι τήρησαν τίς έπιταγές της πολιτείας και παρέμειναν έξω από την Έκκλησία. Οι περισσότεροι στά σπίτια τους. Άπαίτησαν όμως να ανοίξουν τά μεγάφωνα της εκκλησίας.

Σέ λίγη ώρα έφτασε ή άστυνομία γιατί έγινε «καταγγελία»! Κάποιο πρόσωπο, που μισούσε θανάσιμα τον μακαρίτη, γιά να τον έκδικηθεί άκόμα και μετά θάνατον, έκανε την καταγγελία. Όχι βέβαια γιατί ένδιαφέρθηκε γιά την υγεία των συγχωριανῶν της...

Ίερέας σε άλλη Έκκλησία, λειτουργούσε μέ τό προβλεπόμενο προσωπικό, τέσσερα άτομα. Στά μισά της λειτουργίας κατέφθασε ή άστυνομία. «Καταγγελία» από γείτονα, που έχει τσακωθεί μέ έναν έπίτροπο: «Στήν Έκκλησία έχουν μαζευτεί πάνω από δέκα άτομα!» Έλεγχος, αναστάτωση, τελείωσε και αυτό .

Τήν Κυριακή έπαναλήφθηκε τό ίδιο σκηνικό και μάλιστα πήρε μεγαλύτερες διαστάσεις στον Ίερό Ναό του Αγίου Σπυρίδωνα στην Κέρκυρα. Οι Κερκυραίοι γνωρίζουν πολύ καλά τί σημαίνει Κυριακή των Βαΐων, όταν τιμᾶται ή θαυματουργική επέμβαση του Αγίου.

Μετά τή Λειτουργία άκολουθεί ή μεγαλύτερη λιτανεία του σκηνώματος του που κρατᾶ τρεις ώρες. Αυτή την Κυριακή ή λιτάνευση ματαιώθηκε κι έγινε μιά μικρή περιφορά μέσα στό Ναό. Κατηγορήθηκε ό Μητροπολίτης, άκόμα και ή Δήμαρχος.

Και πάλι «καταγγελία», επέμβαση του Εισαγγελέα κ.λπ. Δέν σχολιάζω τίς όποιες νομικές παραβάσεις, αυτά είναι θέματα της Δικαιοσύνης. Μοῦ έκανε όμως έντύπωση μιά φράση από τίς δηλώσεις της κ. Δημάρχου. «Είμαι έτοιμη να άντιμετωπίσω την μικροκομματική έκμετάλευση που έπιχειροῦν κάποιοι άλλοι και

τήν στοχοποίησή μου ».

Τό αφήνω ασχολίαστο. Ό νοῶν νοεῖτω.

Τέλος ἕνα ἄλλο γεγονός ἔκανε κι αὐτό τό γῦρο τοῦ διαδικτύου. Κάποιος πατέρας ἔφερε τό παιδί του σέ ἕνα Ναό τῆς πρωτεύουσας, στή νότια θύρα τοῦ Ἱεροῦ καί ὁ ἱερέας τό κοινώνησε.

Κάποιος γείτονας προφανῶς «σκασμένος» ἀπό τόν ἐγκλεισμό, βγήκε στό μπαλκόνι «ἔβγαλε τό ὄπλο» του, δηλαδή τό κινητό καί ἀποθανάτισε τή σκηνή. Σέ λίγα λεπτά τό γεγονός εἶχε γίνει πρωτοσέλιδο. Ὅπως ἦταν ἐπόμενο, σέ λίγο κατέφθασε καί ἡ ἀστυνομία.

Καί πάλι δέν θά σταθῶ στή νομική πλευρά τοῦ θέματος. Σέ αὐτήν τοποθετήθηκε ὁ Μητροπολίτης Πειραιῶς πού εἶναι καί νομικός.

Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή ἀνέλαβε τή διερεύνηση. Τό ἴδιο καί ἡ Δικαιοσύνη. Ὅμως θά σταθῶ στήν ἠθική πλευρά. Ρωτάω ὅλους τούς καταγγέλοντας καί εἰδικά τόν τελευταῖο: Γιατί τόση εὐαισθησία καί τόση σπουδή νά καταγγεληθεῖ αὐτό τό γεγονός καί νά δημοσιοποιηθεῖ;

Πιστεύει... ὅτι ἦταν τόσο ἐπικίνδυνο γιά τή δημόσια ὑγεία; Ἄν διαθέτει τέτοια εὐαισθησία γιά τή δημόσια ὑγεία, γιατί δέν ἀνησυχεῖ αὐτό πού γίνεται στίς παραλίες μας, στά supermarkets; Εἶμαι σίγουρος ὅτι αὐτός ὅπως κι ὅλοι μας ἐκεῖ ψωνίζουμε.

Ἐκεῖ θά εἶχε τήν εὐκαιρία νά κάνει πολλές φωτογραφίες καί μ' αὐτό τό πλούσιο φωτογραφικό ὑλικό νά προβεῖ σέ πολλές καταγγελίες... Ἄλλωστε ὅλοι τό ἐπισημαίνουν ὅτι ὁ συγχρωτισμός στά supermarkets εἶναι πολύ πιό ἐπικίνδυνος καί παράνομος, ἀπό τό νά κοινωνήσῃ ἕνα παιδάκι, ἔξω ἀπό τό ναό.

Κι ἐπειδή κάθε μαστοῦνι ἔχει δύο ἄκρες, ὁ καταγγέλων προκάλεσε τήν ἀγανάκτηση τῶν γειτόνων. (Ἦδη κυκλοφόρησαν εἰκόνες καί βίντεο ἀπό τούς ἔνοικους τῶν γειτονικῶν πολυκατοικιῶν.)

Ἀναρωτιέμαι, πῶς αἰσθάνεται ὁ ἐν λόγω κύριος ὅταν ἀπό τά ἄλλα μπαλκόνια τόν ἀποκαλοῦν «ρουφιάνο», «χαφιέ», «προδότη» κ.λπ. (περιττό βέβαια νά τονίσω πῶς δέν συμφωνῶ μέ κάθε μορφή ἀντεκδίκησης.)

Όλα αυτά τά περιστατικά και άλλα παρόμοια ήταν πού μέ άνησύχησαν. Καί μέ κάνουν νά νιώθω, ότι ό έφιάλτης τοῦ COVID-19 θά φέρει μαζί του κι άλλο ένα κακό: Τήν «ρουφιανιά» μέ όλες τίς μορφές της και από τήν όποία δύσκολα θά άπαλλαγοῦμε.

Βεβαίως άν ρωτήσσει κανείς όλους τούς καταγγέλλοντας, ποιά είναι τά κίνητρά τους, θά άπαντήσουν: ή προστασία τής υγείας!

Δέν μέ πείθουν και τούς άπαντῶ: «Θά ντρεπόμασταν για τίς καλύτερες πράξεις μας άν γνωρίζαμε τά βαθύτερα κίνητρά μας» (Πιέρ Ντακό).

Σέ μιά από τίς επισκέψεις μου στή Ρωσία, βρέθηκα σέ ένα στρατόπεδο τοῦ Γκουλάγκ στά Ούράλια. Μετά από μιά τετράωρη ξενάγηση, ξνιωσα άρρωστος άπ' όσα είδα και άκουσα. Καθήσαμε μέ τόν διευθυντή και άλλους νά κουβεντιάσουμε. Σέ έρώτησή μου, πῶς βρέθηκαν σέ αυτό τό κολαστήριο και βασανίστηκαν άνελέητα τόσες χιλιάδες άνθρωποι. Ή άπάντησή του ήταν:

-Άπό τίς καταγγελίες. Καί τό κακό είναι ότι άκόμη και μέσα στό στρατόπεδο άνάμεσα στους καταδίκους, υπήρχαν καταδότες. Στή γλώσσα τών κρατουμένων όνομάζονταν «κλώσες».

Προσπαθοῦσαν λοιπόν νά βελτιώσουν τίς συνθήκες τής ζωής τους και μέ τίς εύλογίες τής διοίκησης παρακολουθοῦσαν τά πάντα και έδιναν άναφορές.

Ξαναρώτησα:

-Άπ' ό,τι καταλαβαίνω, όλο τό σύστημα στηρίχθηκε στόν χαφιεδισμό. Γιατί λοιπόν δημοσιοποιήθηκαν τόσα λίγα πράγματα; Στήν Έλλάδα, μετά τήν έπτάχρονη δικτατορία, βγήκαν στό φῶς άμέτρητες ιστορίες βιαιοτήτων, βασανιστηρίων κ.λπ. Δημοσιοποιήθηκαν ντοκουμέντα, μαρτυρίες.

Ύπῆρξε κάποια έστω άποχουντοποίηση και κάποιοι τιμωρήθηκαν. Καί όλα αυτά για μιά δικτατορία πού κράτησε μόνο έπτά χρόνια. Έδῶ γιατί δέν συνέβη κάτι τέτοιο;

Ό Διευθυντής χαμογέλασε. Ή άπάντησή του μέ άφησε άναυδο.

-Ποιός νά τιμωρηθεϊ άπ' όλους; Άφοῦ όλοι λίγο πολύ ήμασταν χαφιέδες! Όλοι καταγγείλαμε ό ένας τόν άλλο για νά έπιβιώσουμε.....

Τίς ίδιες σχεδόν ιστορίες άκουσα και στα ναζιστικά στρατόπεδα τοῦ Νταχάου και τοῦ Άουσβιτς. Ό χαφιεδισμός δέν έχει σύνορα .

Θυμάμαι τίς διηγήσεις τών παλαιότερων για τά σκληρά χρόνια τής κατοχής και

τοῦ ἔμφυλίου.

Τό δέντρο τοῦ χαφιεδισμοῦ εἶχε πάρει τεράστιες διαστάσεις. Οἱ μέν κατέδιδαν τούς δέ. Ἔνα ἀσταμάτητο δρᾶμα. Μιά ἀτέλειωτη βεντέτα. Ἀλήθεια ἔχουμε σκεφτεῖ πόσες χιλιάδες συμπατριωτῶν μας ἐκτελέστηκαν καί ἀπό τά δύο στρατόπεδα μέ βάση τίς καταγγελίες;

Εἶχε καταλυθεῖ κάθε ἔννοια δικαίου. Ἡ ἀνθρώπινη ζωή δέν εἶχε καμία ἀξία. Δέν χρειαζόταν νά εἶχες κάνει κάτι. Φτάνει ὁ γείτονας ἢ ὁ συγγενής σου μέ τόν ὁποῖο εἶχες κτηματικές διαφορές γιά μία σπιθαμή γῆς, γιά τριάκοντα ἀργύρια, νά σέ καταγγεῖλει. Φτάνει ὁ συνάδελφός σου πού ἔνιωθε μειονεκτικά ἀπέναντί σου νά σέ ὑπονομεύσει καί νά σέ τελειώσει.

Ἡ ἱστορία ἐπαναλήφθηκε πολλές φορές μέ μικρές παραλλαγές: καταγγελία, σύλληψη, συνοπτικές διαδικασίες, ἐκτέλεση.

Μέ ὦμό τρόπο δικαιολογεῖ αὐτή τήν πρακτική ὁ Τρότσκυ: «Ὅποιος ἐπιδιώκει ἕναν σκοπό, δέν δικαιούται νά ἀπαρνιέται τά μέσα γιά τήν ἐπίτευξη του». Δηλαδή ὁ σκοπός ἀγιάζει τά μέσα.

Τοῦτες τίς μέρες, στά τροπάρια πού ἀκοῦμε ἀκούγεται συχνά ἡ λέξη προδοσία καί μαζί, σά νά εἶναι ἀδέλφια, ἡ λέξη φθόνος .

Συγκρατεῖστε τή φράση : «φθόνος γάρ οὐκ οἶδε προτιμᾶν τό συμφέρον. Αὐτός εἰς προδοσίαν ἐκίνησεν τόν Ἰούδαν». Ὅταν ὁ Πιλᾶτος, ἀνέκρινε τόν Χριστό, παρόλο πού ἦταν σκληρός ἀνελέητος καί ἀπάνθρωπος, δέν βρῆκε κάποια αἰτία γιά νά Τόν καταδικάσει καί ἤθελε νά Τόν ἐλευθερώσει.

Ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος σχολιάζει : «ἦδει γάρ ὅτι διά φθόνον παρέδωκαν αὐτόν».

Φοβᾶμαι λοιπόν, ὅτι ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται, τό σαράκι τοῦ φθόνου δέν ἀφήνει τόν ἄνθρωπο νά ἡσυχάσει. Ἔχω τήν αἴσθηση ὅτι ὁ ἰός τοῦ φθόνου εἶναι πολύ πιό ἐπικίνδυνος ἀπό τόν κορωνοϊό.

Παρεπιπτόντως θά ἤθελα νά ἀναφέρω ἕνα ὄνομα πού βρίσκεται στήν ἐπικαιρότητα: Σωτήρης Τσιόδρας. Γενική ἢ ἀναγνώριση, ὄχι μόνον γιά τήν ἐπιστημονική του κατάρτιση, ἀλλά καί γιά τήν σοβαρότητα, τήν ἀνθρωπιά, εἰδικά γιά τήν ποιότητα. Ὅμως αὐτή ἡ ποιότητα εἶναι ἐπικίνδυνη. Δέν ἀντέχεται ἡ ποιότητα, προκαλεῖ τό φθόνο

Καί ἡ μετριότητα περιμένει στή γωνία τό λάθος, τό ἀπρόβλεπτο, κάποια παράλειψη γιά νά ἀρχίσει τήν ὑπονόμευση. Γράφει στό ἴδιο ἄρθρο ὁ Χ. Γιανναράς.

«Φυσικά καί ξεκίνησε ἀπό τούς δημοσιογραφικούς ὑπονόμεους ἢ ἀποφορά τῆς

κακεντρέχειας, τῆς προσπάθειας νά μετριαστεῖ ἡ ἔκπληξη τῆς κοινῆς γνώμης. Ὅ,τι φοβᾶται πιά πολύ ἡ κατεστημένη στά πλοκάμια τῆς ἐξουσίας φαυλότητα, εἶναι ἡ σύγκριση: τό ξεγύμνωμα τῆς μετριότητας, ἀνικανότητας καί διαφθορᾶς ἀπό παρουσίες ἀψεγάδιαστης ποιότητας καί ἀνιδιοτέλειας».

Ἐπὶ ἔτι κί ἕνα μειονέκτημα στόν ἕν λόγῳ ἐξαιρετικό ἐπιστήμονα.

Εἶναι καί δέν τό κρύβει, χριστιανός. Αὐτό εἶναι κάτι πού δέν μποροῦν νά τό ἀντέξουν εὐκόλα οἱ γνωστοί κύκλοι τῶν γνωστῶν κατευθύνσεων.

Ὅταν ὁ συνάδελφός του, Ἅγιος Λουκάς, χειρουργός καί κατά σύμπτωση κί αὐτός λοιμοξιολόγος, διάσημος καί καταξιωμένος ἐπιστήμονας, ἐκδήλωνε τήν πίστη του, γινόταν ἀντικείμενο χλευασμοῦ. Καί ὅταν ἀποφάσισε νά χειροτονηθεῖ ἱερέας, τό περιβάλλον του, δέν τό ἄντεξε καί ἔλεγαν: «πῶς ἕνας καταξιωμένος ἐπιστήμονας ἀσχολεῖται μέ μία ξεπερασμένη ὑπόθεση πού λέγεται ἐκκλησία;»

Οἱ ἀλλεπάλληλες συλλήψεις, φυλακίσεις καί ἐξορίες, βασίστηκαν δυστυχῶς, κυρίως σέ καταγγελίες κάποιων συναδέλφων του, πού δέν ἄντεχαν τήν ποιότητα. Καί πάλι ὁ φθόνος.....

Ἐπανέρχομαι.

Τό ἔχω δηλώσει ἀπό τήν πρώτη στιγμή, ὅτι παρόλη τήν θλίψη πού νιώθω βλέποντας τίς ἐκκλησίες ἄδειες, συμφωνῶ μέ τά σκληρά μέτρα πού πάρθηκαν καί δέν ἔχω καμία πρόθεση, νά ἔλθω σέ ἀντίθεση μέ τήν Ἱερά Σύνοδο, τήν πολιτεία, τούς νόμους, τήν ἰατρική κοινότητα.

Ὅμως ἀνησυχῶ βαθιά. Μήπως τό ὅλο κλίμα βοηθάει στήν ἀναβίωση μιᾶς ἄλλης μορφῆς ἀνελέητου φασισμού, χαφιεδισμού καί τῶν χειρότερων ἀντικοινωνικῶν ἐνστίκτων τῶν ἀνθρώπων μας.

Ὅλοι σήμερα κυκλοφοροῦμε μ' ἕνα κινητό, πού χρησιμοποιεῖται καί ὡς μαγνητόφωνο καί ὡς φωτογραφική μηχανή καί ὡς βίντεο. Ποῦ θά φτάσουμε; Σήμερα φοβόμαστε καί νά χαιρετίσουμε καί νά πλησιάσουμε τόν ἄλλο, λόγω τοῦ ἰοῦ.

Ὁ ἰός κάποια στιγμή θά φύγει. Ἄν ὅμως ἐθιστοῦμε στόν ἰό τῆς καταγγελίας, τῆς ρουφιανιάς, τοῦ φθόνου, τί μέλει γενέσθαι; Νά φοβόμαστε ὁ ἕνας τόν ἄλλον; Νά βλέπουμε ὅλους μέ καχυποψία;

Νά μετᾶμε ἀκόμα καί τίς λέξεις ἢ τίς κινήσεις; Ἄν ὁ καθένας γίνει καί ἤδη γίνεται, ἕνας big brother γιά τόν ἄλλο, πού θά ὀδηγηθοῦμε; Σέ μιά νέα μορφή φασισμού; Τό κτῆνος πού κρύβουμε μέσα μας ἄν δέν τιθασευτεῖ, θά βρεῖ διέξοδο

κάπου.

Σέ ολοκληρωτικές ιδεολογίες και πρακτικές οποιουδήποτε χρώματος. Ή ιστορία έχει πάμπολλα παραδείγματα. Όπως πολύ σωστά γράφει ο Άρθουρ Καϊστλερ: «Ο φασισμός δέν μπορεί νά νικηθεῖ μόνο στά πεδία τῆς μάχης.

Πρέπει νά νικηθεῖ και μέσα στό μυαλό, στίς καρδιές και στούς ἀδένες τῶν ἀνθρώπων. Γιατί εἶναι ἀπλῶς μία νέα λέξη για μία πολύ παλιά πνευματική κατάσταση». Κι ἐδῶ ἡ νομική ἐπιστήμη σηκώνει τά χέρια. Ή ἀντιμετώπιση τοῦ κτήνους πού κρύβεται μέσα μας ἀπαιτεῖ ἐσωτερικό ἀγῶνα μέ τή συνέργεια τῆς Θείας Χάρης . Τό κτήνος νά μεταμορφωθεῖ σέ ἄγγελο.

Πρίν λίγα χρόνια κυκλοφόρησε στά Ἑλληνικά τό ἐξαιρετικό βιβλίο τοῦ Ρουμάνου λογοτέχνη και συγγραφέα Νικολάε Στάϊνχαρντ, μέ τόν τίτλο «Τό ἡμερολόγιο τῆς εὐτυχίας». Ὁ Στάϊνχαρντ νέος ἀκόμα ἀρνήθηκε τίς τιμές, τίς ὑψηλές θέσεις πού τοῦ πρότεινε τό καθεστῶς τῆς πατρίδας του, ὄντας ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος μέ ὁποιαδήποτε ολοκληρωτική ιδεολογία, πράγμα πού τοῦ στοίχισε πολλές διώξεις και ταλαιπωρίες.

Τό 1959 κλήθηκε στό ἄντρο τῆς SECURITATE και τοῦ προτάθηκε νά γίνει “συνεργάτης”, δηλαδή χαφιές τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας.

Τοῦ δόθηκε διορία τριῶν ἡμερῶν για νά ἐπιλέξει τήν συνεργασία ἢ τήν φυλακή. (Δημοκρατικές διαδικασίες!) Προτίμησε τό δεύτερο. Καταδικάστηκε σε 13 χρόνια φυλακή. Τελικά ἔμεινε ἕξι χρόνια λόγω γενικῆς ἀμνηστίας. Ὑπέστη ἀμέτρητες ταπεινώσεις, ξυλοδαρμούς, προσβολές, πείνα, βασανιστήρια.

Ἐκεῖ μέσα στόν πόνο και στήν ἀπέραντη θλίψη, γνωρίζει τόν Θεό και βαπτίστηκε κρυφά μέσα στό κελλί. Μετά τήν ἀποφυλάκιση ἀρνεῖται και πάλι τή συνεργασία μέ τό καθεστῶς και ἐργάζεται ὡς φορτοεκφορτωτής.

Τό 1980 ἔκανε αὐτό πού ἔλεγε ἡ καρδιά του. Ἔγινε μοναχός. Στό περίφημο βιβλίο του, πού εἶναι και μία αὐτοβιογραφία του, γράφει κάτι πού θά πρέπει πολύ νά μάς προβληματίσει, εἰδικά στήν μετά COVID-19 ἐποχή.

«Σέ τί μπορεί νά ἐλπίζει μία κοινωνία, ὅταν μετατρέπει τήν καχυποψία, τό μῖσος, τήν καταγγελία σέ βασική της αρχή; Εἶναι σάν νά σπέρνεις δηλητήριο και νά περιμένεις νά φυτρώσουν χόρτα».

Μέ Ἀναστάσιμες εὐχές
Ὁ Ἀργολίδος Νεκτάριος